

OSTATNIE WIADOMOŚCI

KRAKOWSKIE

10
GROSZY
Rok III.

10
GROSZY
Nr 26

Kraków Czwartek 26 Stycznia 1933

Nie ruszać karteli

zniżyć płace, świadczenia i podatki

Takie są postulaty „Lewiatana“, wygłoszone w komisji budżetowej Sejmu

Wczorajsze posiedzenie komisji budżetowej miało porządku dziennym budżet Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Sprawozdawcą był jeden z czołowych postaci „Lewiatana“, p. poseł Minkowski, którego referat miał charakter wykładu programu gospodarczego „Lewiatana“.

P. Minkowski po omówieniu pozytywnej budżetowej i zaprojektowanemu kilku poprawek, przeszedł do omówienia wytycznych programu gospodarczego.

Referent skarży się na pewne postąpienia skomercjalizowanych przedsiębiorstw, które czynne są tam, gdzie powinna być inicjatywa prywatna. Cytuje m. in. przykład, iż jedno z przedsiębiorstw państwowych zanim odnośli umowę z prywatnymi firmami zniżyło ceny swojego artykułu, co odczytawszy p. Minkowski reprezentant skartelizowanego przemysłu, uważa za rzecz niewyłączaną. Coż bowiem mogłoby uczynić przemysłowcy w tym wypadku?

P. Minkowski wypowiada się przeciwko kartelizacji przemysłowej, natomiast jest zwolennikiem kartelizacji żelazniczej.

Kreśląc swój wymarzony i wysniony program gospodarczy, p. Minkowski podkreśla, że nie są dość elastyczne koszty robocizny, świadczeń socjalnych, podatki i procenta od długów prywatnych. Wytyczną państwa jest równowaga budżetowa i stałość waluty, jednakże tymi warunkami muszą towarzyszyć procesy dłuższe, chociażby dlatego, że ciężary publiczne i socjalne sięgają 24,5 proc., względnie 28,1 proc. dochodu społecznego. Ciężary te więc muszą być według p. Minkowskiego — zmniejszone. Referent wywodzi, że państwo musi zwołać się od szeregu zbędnych funkcji, gdyż ciążąca jest zbyt szeroko zaangażowana.

Przechodząc do świadczeń społecznych, p. Minkowski oświadcza, że o ile w porównaniu z r. 1928 a r. 1931 wartość produkcji hutniczej zmniejszyła się o 39 proc., obroty o 34 proc., robocizna o 20 proc., zbytek o 61 proc., to świadczenia socjalne tylko o 0,6 proc. Na podstawie tego p. Minkowski domaga się „w interesie państwa, produkcji i satysfakcji robotników“ (1), aby ustawa scaleniowa przyniosła wydatne obniżenie ciężarów socjalnych.

— Również szczerze podkreślam — mówi referent, — że chodzi o wynik finansowy ustawy.

Przechodząc do problemu płac, p. Minkowski uważa, że tylko zmniejszenie płac robotniczych może przynieść faktyczne obniżenie kosztów. Widzi on zależność między poziomem i sztywnością płac a rozmiarami bezrobocia.

— W wielu wypadkach — mówi p. Minkowski — zniżka płac przysporzy zwiększenie zatrudnienia.

P. Minkowski w pełnych namaszczeniach słowach, „dłabał“ o robotników, domagając się zmniejszenia płac, zato z wielką mocą wystąpił przeciwko wtrącaniu się rządu do kształtowania się cen przemysłów skartelizowanych, dowodząc, że kartele samorzutnie obniżają ceny, że czynnik administracyjny jest w życiu gospodarczym szkodliwy.

Uwagi końcowe referent poświęcił obrotom handlu zagranicznego.

Zkolei zabrał głos min. Handlu, p. Zarzycki.

GIEŁDA

Obroty mniej niż średnie. Tendencja b. słaba. Dolar—8,90 i trzy czwarte, rubel złoty — 4,66 i trzy czwarte.

Zaczął on swoje wywody twierdzeniem, że dodatnie saldo bilansu handlu zagranicznego, jest głównym warunkiem utrzymania stałości naszej waluty. Wyhodując z tego założenia, p. minister omawia wszystkie zarządzenia, które mają na celu zapewnienie do danego bilansu i przedstawia bardzo szczegółowo obroty handlowe z poszczególnymi krajami.

Minister zaznacza, że w razie konieczności będą musiały być wydane dalsze zarządzenia, mające na celu zapewnienie Polsce dodatniego bilansu handlowego, a więc zakazy wwozowe i t. d.

Po przerwie obiadowej, p. minister przeszedł do omówienia poszczególnych gałęzi przemysłu.

Położenie przemysłu węglowego uległo pogorszeniu. Wydobyte spadło (w porównaniu z r. 1921) o 25 proc., zbytek o 44 proc., wywozu 28 proc. Płace robotnicze zmniejszono o 8 proc., załogi robotnicze o 20 proc., rząd udzielił pomocy na eksport 5 milionów zł.

W hutnictwie wytwórczość spadła o 50 procent, liczba robotników o 45,5 proc. (w porównaniu z r. 1928).

Sytuacja w przemyśle cynkowym i obwianym nie jest lepsza; przemysł naftowy sytuacja nadal niepomyślna.

Polityka wewnętrzna i zagraniczna Sowietów w przemówieniu komisarza Mołotowa

MOSKWA. (P.A.T.). W pałacu kremlońskim odbyło się wczoraj otwarcie dorocznego sesji budżetowej C. K. W. Z. S. R. R.

W specjalnej loży zasiadł korpus dyplomatyczny i korespondenci prasy zagranicznej. Za słowem prezydenta zasiadł Kalinin, wszyscy komisarze ludowi oraz prezes W.C.I.K.-ow republik związkowych a także Stalin, powitany burzliwą owacją.

Blisko 3-godzinne przemówienie wygłosił prezes rady komisarzy ludowych Mołotow.

W części dotyczącej spraw gospodarczych mowca powtórzył znane tezy z ostatniego plenum partyjnego. Program dla przemysłu streszcza się

w podniesieniu i polepszeniu jakości wyrobów. W dziedzinie inwestycji będzie położony nacisk na obniżenie kosztów budowy i wzmoczenie produkcji materiałów budowlanych.

Rolnictwu nakazano „wzrost urodzajności i energiczne kserownictwo „kołchozami“ i „sowchozami“.

Mowca kilkakrotnie powraca do zagadnienia wzmocnienia dyktatury proletariatu, mającego na celu zwiększenie sprawności aparatu partyjnego oraz energiczną walkę z nadużyciami. Elementy antysowieckie, które wedle Mołotowa dotarły nawet do centralnych organów aparatu partyjnego będą bezwzględnie wytępione.

Zniżka komornego

jest coraz bardziej konieczna

Sprawa obniżki komornego, uzasadniona spadkiem cen, a przede wszystkim zarobków szerokich mas — przycichła na chwilę. Jest jednak sprawą zbyt bolesną, by mogła być pogrzebana całkowicie.

Od czasu do czasu z różnych stron kraju nadchodzą wieści o akcji lokatorów, którzy posuwają się w swej rozpaczce tak daleko, że wysuwają hasło zawieszenia opłaty komornego, a więc strajku lokatorskiego.

Jutro w stołecznej Radzie Miejskiej rozpatrzone będą wnioski klubów socjalistycznych w spra-

wie obniżki komornego. Wnioskodawcy domagają się, aby samorząd stołeczny podjął w tej sprawie kroki u rządu. Wniosek wysuwa konieczność obniżenia komornego za mieszkania mniejsze o 40 proc.

Słuszność takiego postawienia sprawy obniżki komornego nie ulega wątpliwości, a zysk będzie obustronny: kamienicznicy zamiast notować sobie rosnące z miesiąca na miesiąc należności, będą mogli otrzymywać słuszne komorne, możliwe do wypłacenia z głodowych pensyj robotniczych i pracowniczych, a nad głowami lokatorów przestanie wisieć ustawicznie groźba eksmisji.

Nieznaną jest tragedia kobiety, która decyduje się zostać żoną człowieka, do którego czuje wstręt i nienawiść!

Przeżycia tej kobiety znajdziecie w niezwykle sensacyjnej powieści p. L.

„Upiory Warszawy“

Patrz strona 3-cla.

Pocisk z nieba zniszczył teatr

VALPARAISO (PAT). Obrzytniej wagi aerolit spadł na nowo wybudowany tam teatr

„Mundial“. Aerolit przebił dach gmachu teatralnego i wyrządził wewnątrz prawdziwe spustosze-

nie. Wypadek zdarzył się w godzinach porannych, dzięki czemu nie było ofiar w ludziach.

Wyrok śmierci na 6 urzędników-lapowników w Sowietach

MOSKWA (PAT). W Sewastopoliu skazano na śmierć 6-ciu pracowników tamtejszego urzędu podatkowego z zastępcą kie-

rownika urzędu włącznie. Skazani oskarżeni byli o świadome obniżanie podatków prywatnym handlarzom, o łapownictwo, o-

raz szereg innych nadużyć na tle służbowym. Skarb sowiecki poniósł szkodę na sumę 600 tys. rb.

Katastrofa kolejowa pod Tczewem

Jedna osoba zabita

Wczoraj o godz. 10-ej r. wydarzyła się katastrofa kolejowa na stacji Zajęczkowo w powiecie tczewskim.

Pociąg towarowy Nr. 275, idący z Bydgoszczy najechał na drugi pociąg towarowy Nr. 9551.

stojący przed semaforem. Skutkiem zderzenia rozbity został brankard pociągu 9551, oraz trzy wagony pociągu Nr. 275.

Hamulcowy Jan Koszydowski z Grudziądza zabity został na miejscu, ponadto ciężkie rany odniósł

konduktor Feliks Gościnniey, którego przewieziono do szpitala w Tczewie.

Skutkiem katastrofy jeden z toarów został zatarasowany. Dochodzenie prowadzi komisja z Gdyni.

JUZ W LUTYM

zostanie rozdana pierwsza seria

wartościowych premii

Nastąpi to po zebraniu adresów stałych Czytelników naszego pisma.

Czytelnicy winni złożyć swe adresy w redakcji do dnia 15 lutego b. r. i stale przechowywać numery, by w każdej chwili na żądanie administracji móc okazać przynajmniej 30 ostatnich numerów naszego pisma.

14. Zeszyt

Sensacyjnego romansu z życia wyższych sfer towarzyskich p.t.

SIOSTRA MARJA

do nabycia we wszystkich kioskach krakowskich oraz w DRUKARNI MONOPOL, NA GRÓDKU 2

Potworne pożycie małżonków zakończono strzałami szwagra

Proces aplikanta sądowego, Leona Kopczyńskiego, oskarżonego o kusilowanie zabójstwa szwagra, Teofila Keniga, przyniósł straszliwy obraz stosunków w małżeństwie Keniga.

Aplikant strzelając, kulami chciał przeciąć pasmo udreki siostry, która skarżyła się na straszliwe przeżycia przy hoku męża, rzekomego „inżyniera” i „officera”.

Bicie, maltretowanie, znęcanie się i dokuczanie, jest najczęściej tłem niesnasek małżeńskich, lecz w takich barwach rzadko kiedy wystąpiło.

Cztery rewolwerowe strzały raniące Keniga w twarz i pierś padły w chwili, gdy po licznych sprzeczkach z żoną, przyszedł pod okna mieszkania teścia zażądać od małżonki, aby wróciła do niego.

Kopczyński twierdził, że strzelał we własnej koniecznej obronie, gdyż zauważył w pewnej chwili, że Kenig sięga do kieszeni, jakby po rewolwer, a wiedział, że szwagier broń posiada. Keniga odmalował w najczarniejszy sposób.

Przewód sądowy obnażył tyłu przejawów gwałtu, „kłów bicia, że w rany „krew, siniaki, bóle” padała co trzecie zdanie.

Kenig nigdy nie dawał na utrzymanie domu. — mój podładny. — Nie pracował, nie zarabiał, żył z tego, co siostra ciężką pracą maszynistki przyniosła, oglądał się też na rodziców, którzy z litości dawali nie nadzieję. Stąd powstawały główne pretensje.

Co do bicia, które miało się odbywać w zwierzęcy sposób, oskarżony nie umie nadać. Dla czego miało to miejsce. Podkre-

śla, że gdy siostra, zdecydowana na separację, zwracała się o pomoc do policji, spotykała ją bezczynność, niechęć, odmowa pomocy. Zatem, gdy do komisariatu przyjeżdżał Kenig, prośby jego wynechano z tak daleko noszoną gorliwością, że aż dwóch posterunkowych przeznaczono do dostarczenia siła Kenigowi pod dach meżowski. Tak samo, gdy wysłano policjanta do mieszkania Kenigów, aby umożliwić żonie wyjście od „kochającego” męża posterunkowy machnął ręką, uważając, że temu nie wada wtrącać się „w sprawy rodzinne”.

Pokolei wysłuchano zeznań separowanych małżonków.

P. Kenig wysoki, barczysty mężczyzna nazywa żonę historyczką i opowiada, że kiedyś weszła na stół i konowała nożem w brach. Mówił o tym z bólem, pragnąc pokazać na ciele siniak którego na pewno nigdy nie było.

Takich zeznań słucha się z niechęcią.

Prokurator: — A dlaczego pan nie mówi prawdę?

Świadek jest zmieszany. Nie już nie może powiedzieć tylko „nie”. Nie znajduje też w sobie śmiałości, aby obronił się, czy to prawdą, że bił żonę i czy może nie bił jej.

Wreszcie sam Kopczyński wyta:

— Czy świadek może powiedzieć, że mola siostra była złą żoną?

— To nasza osobista sprawa. Ja w niej widziałem „coś” i jeszcze widzę...

Natomiast Kenigowa jest za wzięcie niechętna do byłego męża. Za wszystkie udreki, katusze i męczarnie, po opisanu potwornych przeżyć, rzuca tylko jedną prośbę:

— Ja go nie chcę znać, niech zapomni o mnie, ten „furjat”... Mało to jest kobiet na świecie? Czego on chce ode mnie, nie jestem przecież żadną pięknością.

Kenig utrzymuje, że żona jego zmieniła się pod wpływem przyjaciółki, która była „sympatią” oskarżonego. Zarówno Kopczyński, jak i jego siostra wzuśzają na to ramionami.

Później następuje chwila, gdy Kenigowa zarzuca b. małżonkowi, że jest histerykiem, warjatem.

Z jego ust padały tej samej treści zarzuty.

— On grał komedię, całe jego życie, tego wykołajca, było grą udaną... Zawsze miałam dla niego nowadę.

P. Kenigowa zarzuca jeszcze policjantom zмовe z Kenigiem, gdy przemocą posadzono ją do talkówki, zatknięto rękami usta i zawieziono do zniechęconego meża.

Podkomisarz policji, p. Miński kategorycznie stwierdza, że „przez pomówkę wydano żonę mężowi” i przyznaje, że „sprawa ta była głośna”. Nie przyniosła ona nikomu zaszczytu.

Najprzykrejszy moment procesu, stanowiło odczytanie przez sąd notatek p. Kenigowej w kalendarzu terminowym o mężu.

„To bydlę, scierwo, parhulec, utrzymamek, alfons” „tyle ludzi umiera, a ty bydlę żyjesz i zatruwasz mi życie”, „to jest mąż czyzna? płacze z głodu, a pracować mu się nie chce”, „separacja na cały regulator, jeśli mu już nie będę dawać”...

Wszelkie wątpliwości, które na początku procesu wylaniały się z zawziętych i nacechowanych podnieceniem, wzajemnych oskarżeń się małżonków, podczas badania dalszych świadków, — ustąpiły.

Zwłaszcza zarzuty bicia Kenigowej przez męża, stały się niewątpliwymi po zeznaniach tak wiarygodnego świadka, jak sędzia Milak, który na własne oczy widział posiniaczoną twarz Kenigowej, tuż po burzliwej scenie z mężem i polecił zrobić obdukcję.

RADIO

ROZGŁOSNIA WARSZAWSKA

12.10 Płyty gramofonowe 15,35 Program dla dzieci. 16,00 Płyty gramofonowe. 16,40 Odczyt p. t. „Ostatnia carowa rosyjska”. 17,00 Płyty gramofonowe. 17,40 „O potrzebie pomocy kulturalnej dla młodzieży pracującej”. 18,00 Muzyka lekka. 19,30 „Skrzynka pocztowa rolnicza”. 19,30 Feljton literacki p. t. „Władysław Orkan”. 19,45 Prasowy dziennik radiowy”. 20,00 Koncert. 20,50 Wiadomości sportowe. 21,05 Recital skrzypcowy. 22,00 „Na widnokręgu”. 22,15 Płyty gramofonowe. 22,40 Odczyt w języku nowogreckim p. t. „Góry greckie i polskie”. 23,00 Muzyka taneczna.

RADJOWY FELJTON

POŚWIĘCONY

WŁADYSŁAWOWI ORKANOWI

Dziś o godz. 19,30 p. Władysław Korycki w feljtonie literackim przypomni działalność pisarską malarza Podhalana. — Władysława Orkana, w którego powieściach i nowelach, pisanych jednym pełnym wyrazu językiem, przewijają się typy z podłat i Podkarpacia.

Wesoły Kącik

POPIS NA LINIE

Takiej sensacji w miasteczku Wołowiec jeszcze nie było!

Ilumy Wołowiczanie gromadziły się przed wielkim afiszem, pisany ręcznie czerwonym ołówkiem.

„Popis chodzenia na linie — głosił afisz. — Mieszkaniec naszego miasta przedzie po linie przewieszzonej przez podwórze domu przy ul. Piekarskiej 7, na wysokości drugiego piętra Wejście na podwórze 50 groszy”.

Poruszenie w mieście było wielkie.

— Mieszkaniec naszego miasta? — dziwiono się. — Przejdzie po linie? Kto to może być?

— Może Pilcmacher? On jak miał trzy lata wypadł raz z drugiego piętra. To już ma wprawę.

— A może Cypkin? On jest sportowcem, jeździ na rowerze... Domysły padały różne, ale nikt nie mógł zgadnąć.

I w oznaczonym dniu, na podwórzu domu przy ul. Piekarskiej 7, zebrał się tłum ludzi.

Wszyscy płacili przy wejściu 50 groszy i tłoczyli się na podwórze, przez które już była na wysokości drugiego piętra przesucona gruba lin.

— Kto to jest ten akrobata? Gdzie on jest? — dopytywano się dookoła.

Nagle... Na śniegalnie przygotowane podniesienie wszedł znany w mieście, zbankrutowany, stary kunc Szprotkin.

Na podwórzu zaległa cisza.

— Moi kochani — zaczął drżącym głosem starzec. — znaćcie mnie już wiele lat. Prawda?

— Tak — odpowiedzieli zebrani.

— Jestem porządny człowiekiem, nikt z was nie ma do mnie żalu. Prawda?

— Prawda — odpowiedziiano z tłum.

— Przyszedłcie, żeby obejrzeć człowieka, który przedzie po linie na wysokości drugiego piętra... Tym człowiekiem jestem ja!

Pomruk zdumienia przeszedł przez tłum.

— Zapłaciście, żeby zobaczyć człowieka, który przedzie po linie na wysokości drugiego piętra... Tym człowiekiem jestem ja! — Zapłaciście, żeby zobaczyć człowieka, który przedzie po linie na wysokości drugiego piętra... Tym człowiekiem jestem ja! — Zapłaciście, żeby zobaczyć człowieka, który przedzie po linie na wysokości drugiego piętra... Tym człowiekiem jestem ja!

I stał kupiec gorzko zapłakał.

— Nie chcemy, nie chcemy! — rozległo się kilka wżruszonych głosów.

— Dziękuję wam — szepnął cicho Szprotkin i opuścił podwórze.

Napoleon Sadek.

Królewska Paź

(miec. gór.). Pierwszy waler w Europie, najleganszy i najczystszy, król mody męskiej — oto tytuły, którymi dysponuje król tronu angielskiego, książę Walji. Ale przyszły król Wielkiej Brytanji nie zadawalnia się posiadaniem tak pięknych tytułów, pragnie jeszcze zdobyć miano „dobroczyńcy ludzkości”.

Okazja ku temu nadarzyła się sprawa bezrobocia w Anglii jest obecnie bodajże najważniejszym zagadnieniem i nie schodzi niemal z obrad parlamentu. Los nie szczęśliwych milionowych rzesz bezrobotnych odczuwa i książę i pragnie znaleźć wyjście z krytycznej sytuacji. Wola więc do-nośnym głosem: „Budujcie boiska i dajcie bezrobotnym możliwość uprawiania ćwiczeń”.

Za jednym zamachem chciałyby książę - entuzjasta upiec dwie pieczenie: dać pracę olbrzymim zastępom bezrobotnych, a jednocześnie skłonić ich do czynnego uprawiania sportów.

Zjawiają się jednak, wątpliwości, czy Anglja w obecnych warunkach gospodarczych ma możliwość zorganizowania robót na wielką skalę, które pochłoną milionowe wydatki? Zdaje się, że nie i dlatego też hasło księcia Walji przejdzie bez efektu.

I my odczuwamy boleśnie kryzys i u nas zastępy bezrobotnych są duże. Gdyby można było zrealizować projekt następcy tronu angielskiego zyskalibyśmy niepomniernie wiele. Po za zmniejszeniem bezrobocia, zwiększyłaby się ilość boisk i czynnych sportowców. Ale narazie są to tylko mrzonki. Sytuacja w państwie nie pozwala na realizowanie tego rodzaju kosztownych projektów.

Mona Liza — Nie!

Jak dotąd, uśmiech Mony Lizy uważany był za najbardziej zagadkowy. Poeci pisali o nim wiersze i poeci, miłośnicy piękna wpatrywali się od szeregu lat w intrygującą, tajemniczo uśmiechniętą Monę Lizę. Co oznacza jej uśmiech? Spokój, czy pogarda? Zadowolenie, czy ironja?

Różne są rodzaje uśmiechów — wesoły, miły uśmiech ładnej dziewczyny, ukazujący szereg ślicznych zębów, podstępny, tajemniczy. Każdy jednak przyzna, że o wiele więcej po kusy, zaciekawienia i pożądania budzi uśmiech zagadkowy.

Z pośród gwiazd filmowych żadna dotychczas w dziedzinie uśmiechu nie umiała połączyć wdzięku z kuszącą tajemniczością. Były to albo uśmiechy ładnych, pospolitych dziewcząt — albo też po-ciągające, lecz nacechowane cynizmem i goryczą uśmiechy kobiet, które niejedno w życiu przeszły.

Dopiero przepiękna Dunka, Gwili Andre, zyskała sobie słuszną miano artystki o najbardziej zagadkowym i kuszącym uśmiechu — uśmiechu pełnym wdzięku tego, którym zachwyca my się na portrecie Mony Lizy. Uśmiech jej jest niezapomniany, i wywołuje chęć coraz częstszego patrzenia na jej twarz. Kto zobaczy jeden film z Gwili Andre, netylko będzie niecierpliwie czekał następnego, ale na pewno obejrzy obraz kilka razy.

Kto chce się o tem przekonać, powinien zobaczyć jej film — pełny dramat RKO — Radio „Mandżuria plonie”, osnuty na tle ostatnich krwawych walk w Chinach. Rola zagadkowej Rosjanki Nataszy, kobiety nieznanego pochodzenia i burzliwej przeszłości, jest jak gdyby stworzona dla Gwili Andre. Partnerem jej, stanowiącym wspaniały kontrast dla jej subtelnej, arystokratycznej urody, jest bezpośredni typ męski Richard Lix, w roli kapitana Carsona.

NAUCZ SIĘ RYSOWAĆ

ulawisz sobie piacę w swoim zawodzie

Prospekty wysyła bezpłatnie
Pierwszy w Polsce
INSTYTUT NAUKI
RYSUNKOWI KRESLEN
przez korespondencję

Warszawa — Leszno 63.

Upiory Warszawy

Niesamowite dzieje ofiar potwornych zbrodniarzy

STRESZCZENIE

Leon Walski prosił swego brata Piotra, właściciela zakładu dla obłąkanych o pomoc. Był w wielkim kłopotcie. Przed paru laty uciekł od swej żony Zofii, córki bankiera polskiego w Brazylii, sprzymierzywszy sporą sumę, co, zresztą, już przed nim uczynił również niejaki Merecki.

Aż tu nagle żona zawiadomiła go, że po śmierci ojca wraca do kraju ze swoją 5-letnią córeczką z pierwszego małżeństwa — Lilią — oraz z 800.000 zł., które dziewczynka dostała w spadku od swych krewnych.

Wiadomość ta straszliwie rozwścieśliła Leona. Miał inne plany. Zakochał się tu w pewnej pannie Irenie i postanowił ją poślubić, choćby trzeba było popełnić dwużenstwo. Aby zaś uchronić się od żony, zaproponował bratu, żeby ją wraz z dzieckiem zamknął w jego zakładzie dla obłąkanych.

Ukochaną Leona była córka Mereckiego — Irena. Aby skłonić ją do małżeństwa, Leon zgroził jej ojcu, że ujawni sprzeniewierzenie, dokonane w Brazylii, przez Mereckiego, obecnie bogatego bankiera.

Merecki przyrzekł, że to uczyni. Nie wiedział wszakże, że Irena podsłuchiwała tę rozmowę. Postanowiła się poświęcić. Udała się do Leona, aby mu to powiedzieć.

Oczy Ireny ciskały błyskawice gniewu i oburzenia. A jednak dodawała jej to jeszcze więcej swoistego uroku i jeszcze bardziej podniecała zmysły Leona. Nigdy jeszcze nie wydawała mu się tak piękna i nigdy tak potężnie jej nie pożądał, jak w tej chwili.

Zapytał:

— Czy ojciec już pani mówił?... Pani już wie o mojej miłości?

— Owszem, wiem, że pan oświadczył się ojcu o moją rękę. Nie wierzę natomiast w uczucia pańskie. Gdyby mnie pan kochał prawdziwie, nie postąpiłby pan tak... jak pan to uczynił...

Walski zbladł.

Czyżby Irena wiedziała wszystko? Czy doprawdy podsłuchiwała wczorajszą rozmowę?

Rzekła łagodnym głosem:

— Jeżeli tu przysiąm, to znaczy, że wiem wszystko. Ukryła w przyległym pokoju, wysłuchiwała z przerażeniem rozmowy pańskiej z ojcem i haniebny pakt, jaki zawarliście. Aby zapłacić za milczenie pańskie,

aby ocalić cześć naszej rodziny, mam zostać pańską żoną, przybrać nazwisko, które od wczoraj przeklinam, nienawidzę... O to panu chodzi, nieprawdaż? Przyparta do muru pańskimi groźbami, mam się zgodzić na ten targ i być jego zapłatą. Tak pan zdecydował, nie interesując się nawet, co ja o tem myślę, i czy... przypadkiem... serca mojego nie oddałam już... komu innemu. Tem się różnię od innych kobiet, że mojego wieku ukrywać nie zamierzam. Mam już 28 lat. Nie jestem młodem dziewczętkiem, dopiero wchodzącem w życie. Czyż to niemożliwe, aby moje serce już kiedyś silniej uderzyło dla... kogo innego?

Słowa te musiały boleśnie biczować Walskiego, bo oblicze jego wykrzywiło się w coraz bardziej rozpaczliwym grymasie.

Starając się panować nad sobą, rzekł z udanym spokojem:

— Kocham panią prawdziwie, więc przeszłość pani nic mnie nie obchodzi i nie jest w stanie zmniejszyć mojej miłości...

Irena spojrzała na niego z pogardą, mówiąc:

— Zgroza mnie bierze, gdy słyszę słowa pańskie, tak pełne przewrotności i obłudy. Tak, wiem, że prawdziwa miłość nie cofa się przed przeszłością ukochanej osoby, ale w ustach pańskich jest to tylko jeszcze jedno kłamstwo. Pan mnie wcale nie kocha i dąży jedynie do zdobycia mojego posagu. Dobrze więc, jeżeli panu są potrzebne pieniądze, trzeba było to od razu wyraźnie powiedzieć. Damy ich panu, ile pan zechce. Aż się pan udawiał!... Niech pan bierze cały nasz majątek, aby mi pan nie narzucał ohydy i wstydu noszenia pańskiego nazwiska, znanego w całym mieście „niebieskiego ptaka“...

— Panno Ireno... Jak pani może...

— Mogę, bo jeżeli mój ojciec uciekł z kasą swego sześcia, to pan byśby zdolny z pewnością do jeszcze gorszych zbrodni.

Walski zjeżył się. Syknął:

— Radzę pani hamować swój język, bo dziś jeszcze paną ubóstwiam, ale jeżeli pani mnie będzie dalej znieważała, zniechęcała, zniechęcała, a wtedy doprawdy może się pani spodziewać po mnie wszystkiego. Tak się pani odwdzięczę, że pani życie zbrzydniesz!

Nabrał tchu, poczem zawołał:

— Niech pani słucha uważnie, co pani powiem. Gdy rozgniewany obelgami i niechęcią pani do mnie, postanowię się mścić, zacznę od tego, że nazajutrz tak rozsiawię ojca pani na mieście, że nie będzie mógł nawet nosa wychylić z domu, nie wpuszczą go już na giełdę, do żadnego banku i nikt mu nawet więcej ręki nie poda. Potem pójdę do kasyna oficerskiego pułku brata pani i tam, w obecności wszystkich jego kolegów, powiem mu głośno, kim jest jego ojciec, którego, zresztą, także oskarżę publicznie, przy wszystkich jego przyjaciółtach.

Zmiażdżona tem, przerażona śmiertelnie, Irena prosiła, składając ręce:

— Czyżby pan był aż tak okrutny, że ośmieliłby pan skalać cześć mojego brata? Marjan to jeszcze niemal dziecko. Jest tak pełen złudzeń, tak nie zna jeszcze podłości tego świata! Mundur wojskowy otacza wciąż niemal bałwochwalczą, stawia go ponad wszystko na świecie. Umyślnie prosił o przydzielenie go do Korpusu Ochrony Pogranicza na Kresach Wschodnich, bo tamtejsze ciągle baczne pogotowie daje mu świadomość, że w czasie pokoju orężnie broni bezpieczeństwa Ojczyzny. Wyrzekł się rozkoszy większych miast, zaszył się w małej wiosce kresowej, bo dla niego poza wojskiem niema życia. I pan byłby w stanie zdruzgotać jego szczęście, wycisnąć łzy z oczu, które je ronią tylko na grobie matki? Panby chciał, aby jego łzy znów trysnęły, tym razem na grób naszej czci rodzinnej? Cóż to z pana za potwór, że nic pana nie zdola wzruszyć ani odstraszyć?

Leon przez cały czas pożerał ją oczami i odparł:

— Owszem, nic mnie nie odstraszy, każdy środek będzie dobry do upragnionego celu: zdobycia pani. Będę o panią walczył na śmierć i życie, bo bez pani życie nie ma dla mnie najmniejszej wartości. A jednak życie kocham i bez walki go nie oddam. Panno Ireno, błagam panią, niech mnie pani nie odrzuca. Przysięgam pani, że się poprawię... Przysięgam, że przy boku pani stanę się uczciwym i porządnym człowiekiem. Oddając mi swoją rękę, ratuje pani człowieka od upadku, odmawiając — strąca mnie pani w przepaść grzechu i podłości, spycha do piekła.

Dalszy ciąg nastąpi.

DZIECKO GRZECHU

Tragiczne przeżycia Kobiety, która zgrzeszyła

Turkowski postanowił wykryć tajemnicę swej żony, tem bardziej, że czuł dookoła siebie atmosferę haniebnych łajdaczw i podłych nikczemności.

Nagle telefon od agencji wywiadowczej:

— Czy pan mecenas uważa naszą akcję za skończoną czy też życzy sobie dalszego śledzenia?

Odparł z pośpiechem:

— Dalszego śledzenia! Koniecznie! Baczniejszego i czujniejszego, niż dotychczas!

Będąc spokojnym o pilnowanie jej poza domem, sam podwoił śledzenie żony w domu.

Tak się tem usilnie zajął, że nawet zaniedbał zupełnie swoje sprawy zawodowe ku ogólnemu zdumieniu jego kolegów, wśród których sływał z mirówczej pracowitości i drobiazgowej sumienności. Ponieważ przytem bardzo zmienił się na twarzy, zmierzniał posmutniał, zgarbił się pod ciężarem przeżyć ostatnich dni, mówił sobie:

— Ha, trudno — starość nie radość.

Nigdy dawniej nie próbował przeglądać listów otrzymywanych przez Helenę. A teraz postanowił tak właśnie czynić.

Pewnego dnia, gdy wiedział, że Helena wyszła na parę godzin i nie wróci tak prędko, zakradł się do jej pokoju, jak złodziej. Uprzednio porozszyła całą służbę, aby przypadkiem nie doszło do upokarzającego przyłapania go przy tej brzydkiej robocie.

Przeglądał bacznie jedną szufladę za drugą. I... nic nie znalazł...

Co... da, nie wszystko zdążył przejrzeć do końca, bo obawiał się powrotu służby. Przeczytał mnóstwo listów, ale wszystkie były najzupełniej obojętne.

Po kilku dniach wznowił poszukiwania.

Były tak samo bezskuteczne.

Oparł się o kominek, zły i zagniewany...

Wtem... drgnął gwałtownie...

Było przecież lato, a na kominku — jakiś popiół...

Przyjrzał się bacznie i dostrzegł, że palono tam jakieś papiery. Kawałek zapisanej kartki jeszcze nawet nie spalił się doszczętnie.

Turkowski nachylił się i z wielką ostrożnością wziął ten skrawek. Potem dostrzegł jeszcze kilka innych, częściowo już spalonych. Widać wszakże jeszcze było resztki charakteru pisma, bardzo koślawego nakreślonego niewprawną ręką. Zauważył też nawet w tych ulamkach słów — błędy w pisowni.

Pozhierał starannie te skrawki, resztki jakiegoś dłuższego listu, poczem z tym cennym łupem pobiegł chyłkiem do swego gabinetu i zamknął się tam na klucz aby bez przeszkód móc się oddać badaniom listu. Nawet wyłączył telefon, aby nic nie rozpraszalo jego uwagi i nie przeszkadzało mu skupić się.

Miał z temi skrawkami niemało roboty. Najpierw postanowił odtworzyć kształt papieru listowego. Był to papier bardzo ordynarny, kratkowany, taki, jaki sprzedają zazwyczaj w sklepikach wiejskich. Koperaty nie było...

Ponieważ części treści niesposób było odczytać, gdyż była spalona, udało się więc Turkowskiemu po dwugodzinnem układaniu papieru przeczytać tyle:

... łaskę

Wielmożnej Pani

. bałamuci za długo

.

. mamy w ręku

I że mie wyp i my

. przed końcem

miesiąca pięć otych, które

.

. listy

. Rolicza

. bądźle Pani więc

. od tej chwili. Ponieważ

Pani mi wspominała, że przyjąć nas u siebie

byłoby Pani trudno

. i mnie

. za tydzień

o godzinie piątej popołudniu w barze, który

. Bema

. dzisiejszego

. pokolku

. pogadać

o sprawo

. punktualnie i

bez zawodu bo inaczej mecenas Turkowski

dowie się o wszystkim.

Z żaniem
dach"

Turkowski pozlepił te wszystkie skrawki na kartce i teraz zabrał się do badania treści listu, chcąc wywnioskować, jak mogła brzmieć całość.

Na pierwszy rzut oka już wyczuwał, że w liście tym są cztery rzeczy: groźba, warunek, prośba i wezwanie na spotkanie.

Co gorsza, pisownia była bardzo nieprawidłowa (tu podajemy ją już z poprawkami).

Wreszcie niepełne nazwisko też dawało najrozmaitsze pole do domysłów.

Dalszy ciąg nastąpi.

